

Arend van Dam

Een echte Bicker

GERARD, sta stil!
‘Ja, vader.’ Met een schuin oog kijkt Gerard naar zijn vader. En van zijn vader naar de schilder.

Die staat weggedoken achter het doek op de ezel. Gerard laat stiekem zijn loodzware arm zakken. Waarom moet hij stilstaan terwijl de schilder niet naar hem kijkt?

‘Gerard, hand in je zij!’

‘Ja, vader.’

‘Laat hem maar, meneer Bicker.’ Gelukkig, de schilder staat aan Gerards kant.

Maar Gerards vader laat het er niet bij zitten en staat op van de kruk waar Gerard dolgraag op zou neerploffen. ‘Meneer Van der Helst, mijn vrouw en ik zijn heel tevreden over de portretten die u van ons beiden hebt geschilderd. U portretteert de mensen zoals zij werkelijk zijn. Maar luister, u bent nog maar een beginner. We hadden de opdracht ook aan een oude rot kunnen geven. Rembrandt van Rijn, bijvoorbeeld. Al moet je bij die man maar afwachten welke tronie er op het doek verschijnt.’

Vanachter de ezel klinkt een schamper lachje. ‘Ik weet niet of de heer Van Rijn tijd voor u had gehad. Men zegt dat hij werkt aan een groot doek met wachters in de nacht.’

Gerards vader doet of hij niets heeft gehoord. ‘Mijn oudste zoon is niet zomaar iemand. Nietwaar, Gerard? Vertel meneer Van der Helst wie je bent.’

Gerard haalt zijn schouders op. Waarom moet hij de schilder vertellen wie hij is? Dat weet hij toch? Hij is een echte Bicker, zoon van een van de rijkste kooplieden van Amsterdam. Maar zijn vader blijft hem vragend aankijken, dus moet hij wel antwoorden. Zacht zegt hij: ‘Ik ben Gerard, vader. Dat weet meneer Van der Helst.’

‘En...?’

‘Hoe bedoelt u, vader?’

‘En wat nog meer?’

‘O. Mijn naam is Gerard Andries Bicker, heer van Engelenburg en sinds kort drost van Muiden.’

‘Precies! Over een poosje wordt het Muiderslot jouw thuis. De gewone mensen willen weten tegen wie ze moeten opkijken. Ik wil dat meneer Van der Helst je portretteert zoals je bent, een man van aanzien.’

‘Ja, vader.’

Gerard denkt aan de gewone mensen, die buiten rond krioelen als ratten in de grachten. Gewone mensen hebben geen fatsoen, ze stinken en zijn altijd op zoek naar eten. Eten, had hij maar iets te eten. Hoe lang moet

hij hier nog stilstaan voor de schilder hem in zijn volle omvang op het doek heeft vastgelegd? Het zweet breekt hem uit. Zweetdruppels parelen op zijn voorhoofd. Als de schilder het maar niet ziet!

‘Gerard!’

‘Vader, ik heb honger. Vanochtend kreeg ik bijna geen tijd om te eten.’

‘Dan had je maar eerder je bed uit moeten komen!’

‘Ja, vader.’

Er is nog iets. Niet alleen het zweet dat parelt. Niet alleen die rammelende honger in zijn maagstreek. Hij moet! En nodig ook! ‘Vader...’

Gerards vader luistert niet. Hij is naast de schilder gaan staan om het schilderij te bekijken. Van het doek kijkt hij naar Gerard. En van Gerard naar het doek. ‘Had ik mijn zoon niet eerst naar de kapper moeten sturen?’

‘Ach nee,’ zegt de schilder. ‘Dat lange haar is toch juist modern?’

‘Zijn de kleuren van zijn kleren niet te uitbundig?’

‘Ach nee.’

‘Ik heb ook getwijfeld over de kraag. Is die platte Franse kraag niet wat vulgair?’

‘Ach nee, uw zoon kan het hebben. Zo’n Spaanse kraag zou hem dikker laten lijken in zijn gezicht.’

Gerard springt op en holt de gang in.

‘Ben jij nu een echte Bicker?’ roept vader Bicker hem na. ‘Ons land heeft echte mannen nodig. Geen slapjanussen zoals de Oranjes. Maar regenten die het land kunnen besturen. Geen over het paard getilde prinses! Geen broekpoepers!’

Na een snel bezoek aan het gemak op de binnenplaats, loopt Gerard terug naar het atelier van de schilder. In de gang kijkt hij in een spiegel. Is hij dat? Met de geitenleren handschoenen uit Malaga veegt hij het zweet van zijn gezicht. Hij recht zijn schouders. Kin vooruit.

Terug in het atelier zegt de schilder: ‘Ben je zover? Ik heb de kruk voor je neergezet. Je zult wel moe zijn van het lange staan. Laat me je helpen. Kijk, we slaan je mantel als een Romeinse stola om je schouders. Dat zal je vader bevallen. Ik heb hem trouwens even de deur uitgestuurd.’

Gerard slaakt een zucht. Zonder zijn vader erbij kan hij zich eindelijk ontspannen. Hij gaat er eens goed voor zitten. Hij probeert zo vrolijk mogelijk te kijken. Zo gaan de kwartieren en de uren voorbij. Maar hij houdt dapper vol.

Tot de schilder eindelijk zegt: ‘Genoeg voor vandaag, jongeheer Bicker.’

Zes weken later bekijkt Gerard samen met zijn ouders het portret.

‘Ten voeten uit,’ zegt vader Bicker.

‘Wat ben je toch een mooie jongen,’ zegt moeder Bicker ontroerd.

Gerard zegt niets. Blij kijkt hij naar het schilderij.

Geen spoor van verlegenheid, geen druppel zweet, geen

moment van zwakte. Het atelier van Van der Helst ruikt fris, naar olieverf en terpentine.

‘Tevreden?’ vraagt de schilder.

Gerard knikt.

‘Een gezonde Hollandse jongen,’ zegt zijn moeder.

‘Precies,’ zegt zijn vader. ‘Een echte Bicker.’